

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno-demokratske stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Sklepi.

Vseslovensko soc. dem. konference v Ljubljani, dne 19. januarja 1919.

Rešolucija o političnem položaju in taktiki.

Jugoslovanska soc. dem. stranka izreka na svoji vseslovenski konferenci dne 19. januarja glede svojega bodočega delovanja sledeča vodilna načela:

Pozdravljamo in zahtevamo narodno popolnoma ujedinjeno in notranje konsolidirano državo SHS, ker smatramo tako državo kot predpogoju uspešnega boja za socializem in demokratizem. Mislimo pa, da naj se v kulturnem oziru vsak jugoslovanski rodov razvija na svoji prirodni podlagi ob vednem upoštevanju in naslanjanju na celotno Jugoslavijo.

Glede »ločitve cerkve od države«, pa stojimo na stališču, da naj bo svobodna cerkev v svobodni državi. Cerkev naj izvršuje svoje versko poslanstvo nemoteno od države pri onih, ki jo potrebujejo in si žele njenega poslanstva, a država naj brani versko svobodo posameznikov in cerkve proti vsakršnemu nasilju. V kolikor nastopajo cerkveni služabniki politično, naj veljajo za tje iste pravice in dolžnosti, kakor za vsakega drugega državljanca. Razlastitev cerkvenega veleposvestva vseh veroizpovedanih je izvršiti v tem zmislu, da je urediti gospodarske strani cerkvenih organizacij tako, da bo vsaka gospodarsko neodvisna od države.

V političnem oziru smo republikanci in stojimo na stališču političnega demokratizma s svojim večinskim načelom in parlamentarnim sistemom, odklanjamo pa v dnevnem boju vsako nasilje manjšine proti večini.

Združitev vseh socialističnih strank v državi SHS je nujno potrebna. Z ozirom na posebnosti, v katerih smo dosedaj živeli, je začasno urediti skupen organ, ki naj vodi enotno socialistično politiko v državi SHS in ki naj pripravlja enotno delavsko gibanje ter spojitev obstoječih soc. dem. strank v Jugoslovansko soc. dem. stranko.

V svrhu konsolidiranja razmer na Balkanu ponavljamo zahtevo po balkanski federaciji v zmislu belgrajskih sklepov iz leta 1910. Nujno je, da pridemo na Balkanu le tako do trajnega miru, ki ga za gospodarski in socialni razvoj krvavo potrebujemo.

V gospodarskem oziru bomo nastopali vedno in povsod za socializacijo, v prvi vrsti za razlastitev veleposvestev, podzavljenje rudnikov, fužin in železnic ter splošne veleindustrije. Socializacija se mora vršiti v soglasju z danimi pogoji, mi povdarjamo z družno obliko gospodarstva, ki naj direktno veže proizvajalca in uživalca.

Veliko važnost polagamo na radikalno socialno zakonodajo, ki naj zabrani izkoriščanje ubožnega ljudstva po kapitalisti. Zato pozivljamo delavsko ljudstvo, da se intenzivno peča z dogodki v socialnem in gospodarskem boju med delavskim na eni in izkoriščajočim razredom na drugi strani.

Z ozirom na dejstvo, da je nastal v naši vasi velik socialni prepad med posestniki-kmeti ter med bajtarji in kmetijskim delavci z ozirom na to, da mnogo malih kmečkih ljudi želi priti v soc. dem. stranko, izreka konferenca potrebo, da izvrševalni odbor izdela program za kmetijsko ljudstvo, da ga pritegnemo v naše vrste.

Konferenca dalje ponovno protestira proti italijanski okupaciji jugoslovanskih pokrajin ter obsoja njene nečloveške metode. Konferenca ne prizna samovoljnega okupacijskega čina kot pravno veljavno činjenico ter pozivlja strankino vodstvo, da naveže stike v svrhu razgovora in sporazuma z onimi strujami svetovnega in italijanskega socializma, ki so pripravljene rešiti vprašanje spornih ozemelj brez ozira na izvedeno okupacijo. Konferenca ponavlja svojo izjavo glede razmer v Koroški ter zahteva, da se uredi narodnostna meja v zmislu pravičnosti in da se čim prej konča to žalostno krvoprelitje, konstatira pa, da je sedanji odpor z naše strani izzvan po nemških vojaških četah, ki so udrle v čisto slovenske kraje — obžaluje obenem dejstvo, da so nemški soc. demokratje prirediteli imperialistični težnji nemških nacionalcev, da ves slovenski del Koroške — izvzemši občine Jezersko — pripada pod nemško republiko kot nemško ozemlje.

V državno vijeće predlaga konferenca naslednje ss.:

Čobal Melhijor, nam. Sitter Ignacij, Kocmur Ivan, nam. Pečnik Josip; Kopač Jožef, nam. Golouh Rudolf; Kristan Anton, nam. Kristan Ethin; dr. Lončar Drag., nam. prof. Favaj Ivan; Petejan Josip, nam. dr. M. Korun.

V pokrajinski svet predlaga konferenca naslednje ss.:

Klenovšek Jakob, dr. Korun Milan, Kristan Anton, dr. Lemež Milan, Leskovar Franc, Malovrh Karl, Mihevc Ignacij, Prepeluh Albin, Pintar Josip, Sitter Ignacij, Skobl Franc, Štebi Alojzija, Tokan Ivan, Zugwitz Anton.

Izvrševalni odbor se je dopolnil še z naslednjimi ss.:

Kocmur Ivan, dr. Korun M., Prepeluh Albin in inž. Štebi Anton; kontrola ss.: Dražil Stefan, dr. Lemež M. in Uratnik Fr.; razentega je priznala konferenca vsakokratnemu glavnemu uredniku pravico glasovanja v izvrševalnem odboru.

Izobrazba in socializem.

Premalo pažnje smo do sedaj obračali izobrazbi v svojih vrstah. In vendar je ni stranke, pri kateri tvorijo izobrazba temeljno zahtevo strankinega dela. Organiziran proletarijat mora vedeti, kam gre njegova pot, kaj zahteva. Član socialno demokratične stranke je ob vsaki priliki poklican, da mora premišljevat o svojem položaju, o položaju stranke. Socialist mora znati ločiti med dobrim in slabim, med pravičnim in nepravičnim. Socialist pride ob vsaki priliki v položaj, da mora javno nastopati ob priliki shodov, sestankov, strankinih konferenc in strankinih zborov. Veliko zahteva stranka od svojih pristašev. Vse te dolžnosti in pravice pa bodo mogli izpolnjevati oziroma izvajati strankini pristaši le tedaj, če bodo pričeli boj proti lastni nevednosti. Ni ga večjega sovražnika socializma kot je nevednost. Nevednost je eden pravih vzrokov vsakega neuspeha v organizaciji in v boju proti kapitalizmu. Da, postavil bi nevednost in kapitalizem kot enaka sovražnika delavstva.

Toda kako pričeti boj proti nevednosti v delavskih vrstah. Eno izmed prvih sredstev je časopisje. Čitajte in širite naše časopisje! S časopisjem bo spoznalo delavstvo socializem, bo spoznalo krivičnost sedanjega družabnega reda, bo spoznalo pomen izobrazbe in organizacije. Ali časopisje, to je le pričetek, časopis, to je oni zvon, ki kliče dan na dan zaspance in dremajoče k zavestnemu življenju.

Več zahteva socializem od svojih pristašev. Socialist mora segati po brošurah, ki v poljudnih besedah razlagajo sile in zakone, ki vladajo v družabnem in gospodarskem življenju. Sodrugi, stranka je izdala že mnogo prav lepih brošur, segajte po njih, izobražujte se, če hočete, da boste dosegli lepše življenje in da ne boste garali vse dni! Naše brošure ne smejo ležati po skladiščih našega upravljanja, brošure morajo ven med široke mase. Pri drugih strankah imajo navado, da čitajo skupno take brošure v svojih organizacijah, se pogovore o njih vsebini in tako premagajo ono prirojeno lenobo širokih mas, ki jih je tako težko spraviti do tega, da bi same segle po resnejšem čitivu in se tako naučile misliti.

Zaupniki in predsedniki političnih in strokovnih organizacij, vaša dolžnost je, da širite naše časopisje, vaša dolžnost pa je tudi, da naročate naše brošure, sklicujete mesečne sestanke, na katerih čitajte skupno brošure in se medsebojno razgovorite o vsebini. Uspehi ne bodo izostali.

Ponos drugih socialističnih strank so delavci samouki, ki so se povzpeli do voditeljskih mest vsled duševnih zmožnosti. Verujte sodrugi, v boju doseže največ tisti, ki ima znanje in zna to znanje s pridom uporabljati.

Mi imamo žal malo takih samoukov, četudi nismo brez njih. Ali ravno ti naši samouki vam naj bodo vzgled in opora pri stremljenju po izobrazbi.

Ti naši sodrugi samouki pa niso čitali le časopisov in brošur, študirali so knjige, marsikatero so prelistali, predno so dosegli stopnjo, na kateri stoje danes. Trnjeva pot je to, ali noben socialist se je naj ne straši.

Sodrugi, izobražujte se, da boste mogli uspešno voditi boj proti svojemu sovražniku in da boste dosegli življenje vredno človeka!

Milan Lemež.

Politični pregled.

= Olomuški socijalni demokratje češkoslovaški vladi. Praga, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V današnji seji ministrskega predsedništva je dospela brzojavka zborovanja socijalnih demokratov olomuškega okrožja, ki so ga priredili proti draginji in proti oderuštvi. Brzojavka pozdravlja vladu in ji izreka zaupanje.

= Iz Češke. Češkoslovaško ministrstvo za javna dela se pogaja z rumunsko vlado o dobavi surovega in mineralnega olja. — Slavna češka pisateljica Ernst Denis in V. K. Rais obhajata 70- oziroma 60-letnico svojega rojstva. Rais je zelo popularen. — Češki častniki nosijo sedaj, z ozirom na naredbo ministrstva za narodno obrambo, črne žametne čepice na francoski način. — Praško vojno ministrstvo razglašja: Orožje sme nositi le vojaštvo. Izven službe ga ne smejo nositi ne častniki, ni vojniki. Pametna naredba, ki bi tudi v Ljubljani preprečila precej ubojev in pretepov. (Op. stavca) ... — Češkoslovaške legije se vračajo polagoma iz Francije. Vsak dan se pripelje v Prago kak poseben vlak. — Znani češki boljševik, sodrug Muna, se je vrnil z nekaj tovariši v svojo domovino in začel tam s komunistično-boljševiško agitacijo. Dasi vlada na Češkem zborovalna svoboda, se mora oni, ki se je vrnil pravzaprav iz ujetništva, misleč, da v svobodno domovino, skrivati vsak dan pri kakem drugem prijatelju zato, ker hoče agitirati za socijalistično republiko ... Izvoliti nameravajo komisijo iz vseh čeških socijalističnih strank, pred kojo naj bi se Muna zagovarjal. Za to komisijo se vnamajo posebno njegovi ožji rojaki Moravci in Šlezijci. Zaenkrat je še ni. — Brnski uredniki dnevnikov so sklenili ustanoviti si stanovsko organizacijo pod imenom »Syndikat brnskih dnevnikarjev«. — V Nemškem Brodu so se vršile velike demonstracije proti draginji sukna in živil.

= Demonstracije komunistov na Dunaju. Dunaj, 19. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes popoldne je bila tukaj velika komunistična demonstracija. Oddelek rdeče garde in več komunistov, ki so bili v civilu, je odšlo k mestnemu domu, kjer je govorilo več komunističnih vodij, posebno Steinhart ter organizator rdeče garde nadporočnik Kisch. Protestirali so proti umoru Liebknehta in Roze Luxemburgove ter proti odredbam zoper dunajske komuniste in zahtevali maščevanje. Množica je hotela napasti Mestni dom, kar pa je redarstvo preprečilo. Demonstrantje so nato odšli k parlamentu. Tudi tam je bilo zbrano mnogo redarjev. Med drugimi je tam govoril nadporočnik Kisch, nakar so se demonstrantje razkropili. Redarstvo in vojaški organi so poskrbeli za današnji dan za velike varnostne priprave. Parlament in Mestni dom sta bila zastražena od redarjev.

= Italijanski socialisti za sporazum z Jugoslovanskimi. Te dni je bilo v Milanu zborovanje italijanske socialistične stranke, katerega so se udeležili državnozborni poslanci, izvrševalni odbor stranke in odbor Splošne delavske zveze. Na zborovanju se je razven drugega tudi

sklenilo organizirati skupno konferenco italijanskih in jugoslovanskih socialistov v svrhu sporazuma glede mej ter da se prepreči novo krvoprelitje.

— **Prepovedan shod italijanskih nacionalistov iz Dalmacije.** Pretekli terek so italijanski nacionalisti iz Dalmacije sklicali shod v Milanu, da manifestirajo za ujedinjeno Dalmacijo z Italijo. Shod je bil v zadnjem momentu prepovedan, ker se je vlada ustrašila protidemonstracije, ki bi jih priredili zlasti organizirani delavci.

— **Povratak družinskih nemških vojnih ujetnikov.** Berlin, 19. jan. (Lj. k. u. — Brezžično.) Glede povratka nemških vojnih ujetnikov in olajšanja prometa med zasedenimi in nezasedenimi nemškimi pokrajinami se je med predsednikom nemške komisije za premirje, državnim tajnikom Erzbergerjem in maršalom Fochom dosegel sporazum, glasom katerega je Foch obljubil, da bo prošnjo, naj se družinski očetje in vojni ujetniki, ki se več kot 18 mesecev nahajajo v ujetništvu, ter bolni in ranjeni ujetniki čim prej povrnejo, predložil alimiranim vladam in je priporočal. Nadalje je maršal Foch izjavil svojo pripravljenost, dovoliti izmeno blaga med zasedenimi in nezasedenimi nemškimi pokrajinami, v kolikor je to združeno z varnostjo ententnih armad.

— **Nova nemška državna ustava.** Berlin, 19. jan. (Lj. k. u. — Brezžično.) Poglavlja, iz katerih obstoji načrt za novo državno ustavo, imajo nastopne nadpise: I. Država in nemške svobodne države. II. Temeljne pravice nemškega naroda. III. Državni zbor. IV. Državni predsednik in državna vlada. — Znotraj meja dosedanje nemške države se smejo, kjer tako preuredbo zahtevajo ozir na plemenske posebnosti, na gospodarske razmere in na zgodovinske odnose, ustanoviti nove države, in sicer brez ozira na dosedanje meje. Nobena na novo ustanovljena svobodna država naj ne šteje manj nego dva milijona prebivalcev. Več sestavnih držav se lahko združi v novo svobodno državo. Treba le, da se sklene državna pogodba in da to pogodbo odobri narodno zastopstvo in pa državno zastopstvo. Ako želi kak del prebivalstva izločitev iz dosedanje državne zveze, da se priklupi drugi nemški svobodni državi ali da se osamosvoji v posebno svobodno državo znotraj meja dosedanje nemške države, je za to treba ljudskega glasovanja. — Za državnega predsednika more biti izvoljen, kdor je prekoračil 35. leto starosti in je nemški državljani najmanj deset let. Izvoli se z absolutno večino vseh v nemški državi oddanih glasov, ako je treba, tudi z ožjo volitvijo. — Ako je državni predsednik zadržan, ga more za dobo največ treh mesecev nadomestiti predsednik zbornice držav.

— **Volitve v Berlinu.** Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Volitve v Berlinu so bile popolnoma mirne. 7 divizij je skrbelo za red. Udeležilo se jih je 80 do 90%. Izid do sedaj še ni znan.

— **Obdukcija Liebknechtovega trupla.** Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Včeraj opoldne so obducirali truplo dr. Liebknechtovo. Pred obdukcijo je prišel brat umorjenega, dr. Viljem Liebknecht, in dal posneti malčev odtisk raznikovnega obraza. Truplo so tudi fotografirali. Obdukciji je prisostvoval vodja neodvisnih socialistov Haaso. Drugi brat umorjenega, dr. Božidar Liebknecht, je v imenu svoje rodbine protestiral, ker se je preiskava umora poverila vojaškim oblastvom. Izjavil je, da sta Liebknecht in Roza Luksemburgova žrtvi zločina militarizma in naj se obtožijo vojaške oblasti, ne pa da se jim poveri preiskava. Odločno zahteva, da se jim odvzame preiskava in da se imenuje komisija revolucionarnih, socialističnih in komunističnih strank, ki naj vodi preiskavo.

— **Zaplemba imetja špartakovskih voditeljev.** Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vlada je odredila zaplemba imetja voditeljev zvez špartakovcev in njihovih žen. Berlinske banke so dobile povelje, oddati vladi vse račune in drugo imetje, ki ga imajo od špartakovcev.

— **Nemška narodna skupščina.** Basel, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezžično.) Scheidemann je na tukajšnjem ljudskem shodu povedal, da se je vlada odločila, narodno skupščino sklicati najbrž že 6. februarja.

— **25.000 stavkajočih.** Kattowitz, 18. jan. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: Delavci 15 rogov so pričeli danes stavkati. Teroristični nemiri do sedaj niso pričeli. Število stavkajočih cenijo na 25.000.

— **Špartakovci v Lipskem.** Lipsko, 18. jan. (Lj. k. u.) Kakor poroča Dun. kor. urad, so včeraj med demonstracijami za Liebknechta in Luxemburgovo Špartakovci zasedli poslopje lista »Leipziger Neueste Nachrichten«.

— **Nemški vojni ujetniki obnove opustošeno ozemlje.** Berlin, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezžično.) Iz Nantesa poročajo brezžično, da je

francoski kabinet sklenil, uporabiti pri delih za obnovo opustošenih pokrajin vojne ujetnike, ki se nahajajo na Francoskem. Do 20. marca nameravajo za ta dela dati na razpolago 200.000 vojnih ujetnikov.

— **Sestava ogrskega kabineta.** Budimpešta, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Kabinet bo v prihodnjih urah sestavljen. Delavski svet je sprejel kompromis, da bodo imeli socijalni demokratje 4 ministre, meščanske skupine pa 7.

— **Nacionalna vlada v Rumuniji.** Bukarešta, 19. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča brezžično: Vlada se do Bratianuovega povratka ne bo izpremenila. Ko se Bratianu vrne, se bo začel pogajati z Jonescom. Najbrž se tedaj sestavi nacionalna vlada. — Upoklicujejo se pod zastave nekateri letniki.

— **Vsled naraščanja boljševizma v Ukrajini.** Berlin, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezžično.) Vsled neprestanega naraščanja boljševizma v Ukrajini, postaja položaj tamošnjih nemških čet vedno bolj nezdružljiv. Prevoz nemških čet po železnicah je popolnoma nemogoč. Poroča se, da bosta ententina admirala Cathorpe in Lejay priporočala pri svojih vladah ponovni predlog, da naj se prepeljejo nemške čete preko morja v domovino.

— **Internacionalni socialistični kongres.** Bern, 19. januarja. (Lj. k. u.) Švicarska agentura javlja: Henderson in Huysmans sta dospela semkaj. Prihodnje dni pride pet angleških delegatov. Delegati Nemške Avstrije in Čehoslovaške republike so naznanili svoje potovanje. Internacionalni socialistični kongres bo 27. januarja.

— **Dnevni red mirovne konference.** Pariz, 19. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: V svojem govoru na mirovnem kongresu je Clemenceau izjavil glede dnevnega reda: »Prvo vprašanje je odgovornost povzročiteljev vojne, drugo kazenske odredbe proti zločinom med vojno, tretje mednarodno zakonodajstvo glede dela«. Spomenica, izročena delegatom, ima napis: »Preiskava o odgovornosti cesarja Viljema II.«

— **Otvoritev mirovne konference.** Pariz, 19. januarja. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Že od dveh popoldne se je zbirala velika množica pred poslopjem ministrstva za zunanje stvari. Predsednik Wilson se je pripeljal ob tričetrt na tri. Konference se udeleži 72 gospodov. Govor Poincaréjev je prevedel tolmač v angleščino. Poincaré je stisnil vsem odposlancem roko in zapustil dvorano. Nato je sedel Clemenceau na mesto predsednikovo in je sporočil, da določi dnevni red imenovanja definitivnega predsednika. Predsednik Wilson je predlagal za predsednika Clemenceauja, da bi s tem izrazil spoštovanje do francoske republike in do Clemenceauja. Predlog so enoglasno sprejeli. Nato so sklenili ustanovitev medzavezniškega redakcijskega odseka. Predsednik Clemenceau je izjavil, da bo vprašanje zveze narodov na prvem mestu dnevnega reda prihodnje seje. Ob polu petih popoldne je bila seja zaključena. Po seji so se Clemenceau dlje časa razgovarjal s predsednikom Wilsonom, Lloyd Georgeom in Sonninom.

Dopisi.

Iz Tržiča. Tudi tržiško delavstvo usnjarske industrije se je začelo zavedati. Dosedaj so bili organizirani samo pošamezni učeni strojarji, sedaj so pa delavci izprevideli, da ne gre drugače, da se organizirajo vsi. Zatorej so sklicali 15. t. m. zvečer v gostilni pri Kavčiču sestanek pod predsedstvom sodruga Hribarja, kjer je sodrug Vrhunc pojasnil pomen strokovne organizacije. Delavci so bili zadovoljni s tem, kar so slišali in so si izvolili odbor in se vpisali v organizacijo. Več kot tri četrtine vseh delavcev, zaposlenih v tej industriji je že pristopilo. — Torej, delavci, postavili ste si temelj, kakršnega še ni imela ta organizacija. Le tako naprej! Priglašajo se vsak dan novi člani, kmalu bodo vsi delavci organizirani in potem se bomo kos borili za izboljšanje svojih slabih razmer.

Brutalno postopanje strojnega mojstra Zakotnika in nadkurjača Saderja v Novem mestu. 16. t. m. je imelo strojno osebje državne železnice priliko se prepričati o surovosti svojega predpostavljene strojnega mojstra. Nadkurjač in strojni mojster sta vdrla v spalnico, v kateri je počivalo strojno osebje vlaka št. 2259, strojevodja Žorga in kurjač Indof. Brez vsake besede je nadkurjač Sader planil po kurjaču, ga začel daviti in pretepati na postelji. Ko se je na to strojevodja, ki je še počival, zgražal nad tem živinskim postopanjem, se je nadkurjač odstranil. Nato je pokazal strojni mojster, znani kričač zoper socialne demokrate, svojo moč nad ubogim trpinom ter ga tudi on začel pretepati, ga ranil na očesa in izbil iz ust zobe. Tako postopanje je nesramno, in to tembolj, če predstojniki sami na to vplivajo in vrh tega še sami pretepajo železniško osebje. Take stvari se dogajajo lahko le v takih krajih, kjer ima žolta organizacija »Zveza jugoslovanskih železničarjev«

vsa vodilna mesta zasedena v poverjeništvu za promet. Poverjeništvu za promet pa je tega don Kišota premestilo na višje mesto v Ljubljano z 18. t. m. Železničarji zahtevajo, da se take osebe odstrani od službe tako, da z osebjem ne pridejo več v dotiko. Ker se bo to brutalno postopanje pred sodiščem reševalo, že vnaprej opozarjamo merodajne faktorje, da se tukaj vpelje stroga preiskava. Osebe si ni niti življenja varno pred takimi okrutneži, kadar se poda k počitku. To pa ni prvi slučaj tega don Kišota. On je znani pretepač na državni železnici. Za danes samo to, drugič pa objavimo kaj več. — Državni železničarji.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Torek, 21. t. m.: Čajkovskij: »Jevgenij Onjegin« ob pol 8. zvečer za abonement »A«. — Sreda, 22. t. m.: Ivo Vojnovič: »Smrt majke Jugovičev« ob pol 8. zvečer za abonement »B«. — Četrtek, 23. t. m.: Čajkovskij: »Jevgenij Onjegin« ob pol 8. zvečer za abonement »C«. — Petek, 24. t. m.: Ivo Vojnovič: »Smrt majke Jugovičev« ob pol 8. zvečer za abonement »A«. — K dramski pesmi »Smrt majke Jugovičev« je povabil gledališki konsorcij pesnika Ivo Vojnoviča. V odgovor je pa prejel njegovo brzozavno obvestilo, da vsled bolezni osebno ne more priti, da pa pozdravlja mlado slovensko narodno gledališče z vročo željo, da se razvije kar najlepše in najvišje. Obenem pripominjamo, da je dekoracije za to predstavo naslikal akad. slikar M. Stern.

Baletna šola v Narodnem gledališču. Vsi, ki so se priglasili v intendantni pisarni za baletno šolo, se vabijo, da se zglase 22. t. m. ob peti uri popoldne v »Narodnem domu« v Slavčevi dvorani pri plesnem mojstru V. Vlčku, kjer dobe vse informacije glede poteka šole. Priti je točno ob napovedani uri.

Smrt majke Jugovičev. Dramska pesem v treh spevih. Spisal Ivo Vojnovič. — Po dolgih mesecih tipant, iskanj ter večalimanj uspešnih poskusov, ki pa so skoro brezizjemno v celoti očitovali znake diletantizma, po psevdoteatraliki Sudermanovi, škandaloznem »Desetem bratu«, »Charleyevi teti«, nesorazmerno igranem »Kralju na Betajnovi« in »Hamletu« se očividno bliža slov. Drama svojem velikemu preporodu tiste edine in resnične umetnosti, ki mora pomeniti najvišji vzgon naše kulturne zavesti in najvišjo potenco naših umetniških možnosti, kakor so to gledišča vseh kulturnih narodov. Ne trdim, da nam je predsinočni večer že dal vse to v neoporekljivi popolnosti, ki je edin kriterij vsake umetnine; še smo opazili v celoti vrzeli, v soigri nesorazmerne zmognosti akterjev, pomanjkljivosti tehnične in artistične naravi, a dal nam je slutnjo naše slovensko-jugoslovanske umetnosti, prvo slutnjo tega, v kakšno smer naj se razvija naš umetniški oder in kako naj se igra na njem. To slutnjo nam je obudil dramski poem Ivo Vojnovičev »Smrt majke Jugovičev« in slov. nar. gledališče je z njo najdostojneje proslavilo šestdesetletnico bratskega poeta, avtorja »Dubrovačke trilogije«, »Ekvinokcija« in »Imperatrix«. V tej Jugovički, majki devetero sokolov-junakov, ki so pali na Kosovem, a niso izumrli do današnjega dne v vsej neprekinjeni tragediji srbske zgodovine, je zajel pesnik dušo srbskega naroda ob tistem najusodnejšem in najstrašnejšem trenutku, ko je izkrevavalo to ljudstvo, poraženo od silnega navala turških čet Bajazita, za stoletja in stoletja. Vidov dan, Kosovo polje, pognojeno s kostmi junakov in konj, kjer je stala nekoč kri do pasa in cvete zdaj rdeča trava, kakor peva narodna peser — je torišče te največje žaloigre srbske pretéklости. G. Vojnovič je svojo dramsko pesnitev naslonil tesno ob narodno pesem. Iz te kompaktne tragedije, ki govori o njej beseda neznanega guslarja s toliko pretresljivostjo, je zgrabil en sam drobec — srbsko ženo in mater — ter ga izpilil in izceziliral s takšno finočo kakor žlahten dragulj, da izžarja v čudovitih refleksih vso bolešno lepoto celotnega trpečega ljudstva. Brez silnih stranskih in glavnih konfliktov, s katerimi kakor igraje tako rada operira Shakespearova grandiozna umetnost, je g. Vojnovič s shakespearem tehničnim in sceničnim aparatom postavil na oder pravzaprav en sam tip, nositelja vsega naroda, ter ga po romanskem načinu opremil s fragmentarnimi epizodami, ki v opojni melodiki jezika fascinirajo gledalca ter mu nudijo vtis dragocene šarene tkanine, iz katere pa manjkajo nekatere niti, da se mu zdi v celoti kakor torso. V drugem spevu pa, ki je dramsko in pesniško na višku, v vizionarnem triu vrh polnočne stražnice nas zgrabi in razpali kruta, stopnjevana, psihološko mojstersko zgrajena tragedija treh sre, da zaslutimo za njo misterij velikega poeta. — To posebljeno trpljenje srbskega naroda, ženo vseh žen, pričakujočo, trpečo, ljubečo s kruto ljubeznijo in neskončno požrtvovalnostjo, ko Mater Dolores, nam je ustvarila g. Borštnik-Ivonarjeva. V svoji igri, skozinsko dosledni, morda za las preživahni in s premladim akcentom za svoja leta, je rastla preko same sebe in je v drugem spevu, ko je bruhnilo iz nje vse ljubeče samozatajevanje, dosegla naravnost klasično višino umetniških možnosti; razvnela je občinstvo in ga uklenila v čar svojega himniškega zanosa. Po prvem spevu, ki je v soigri, igralsko in režijsko pomenil višek večera, je prinesla g. Borštni-

govci gđc. Garvasova, ki je v družbi devetero sinah, belih metuljev, predstavljala prvo, velik bel venec, povit s slovenskim trakom, ki naj bo tudi nam znamenje, da ti, gostu, kličemo: dobrodošla na slovo, odru! — G. Borštnikov ob strani je stala Angielija (gđc. Marjanović-Markova), ki je bila včasih malo prediskretna, a je pred koncem drugega speva, razgaljajoč svojo zbičano žensko dušo, našla pot do gledalčevih src. Ne povsem zlit vase in neenakih umetniških višin je bil Damjan g. Nučič. Njegov prihod na oder je bil sijajen, a mu je potem igra nekoliko popustila in se je našel šele ob sklepu, kar ni bil več patos, marveč poslednje obupno slovo od življenja Damjanovega, tega »glasnika smrti«. Njegova maska pa me je bolj spominjala danskega princa, nego srbs. junaka. G. Nučič je vodil tudi režijo predstave, ki se ji je poznala velika točnost in vestnost. — Vse ostale manjše in večje vloge so bile pravilno in z ozirom na razpoložljive moči dobro zasedene. Zlasti slikovita in ubrana v igri je bila skupina osmero sinah, dobra je bila Starka, personifikacija smrti, (g. Bukšekova) in njen mladi vnučič. Slepega guslarja je podal g. Danilo, kosovko. Djevojko pa je odela Šaričeva, ta gospodična najlepše bodočnosti, v samosvoj, bajen čar. Sprevod krščanskih ujetnikov je bil seve samo nekaj surogat, nekateri lučni efekti in tisto beganje senc za odrom, ki moti gledalca, naj se odpravi, v celoti pa je bil lep večer.

Fran Albrecht.

Dnevne vesti.

— **Skandalozne razmere med transporti** še vedno vladajo med vojaštvom. Tako večkrat streljajo odhajajoči vojaki iz vlakov na progah. Isto se je zgodilo tudi pri vlaku št. 32, ki je vozil skozi postajo Laze. Mladi brambovci so streljali kar zdržema iz vlaka kot nedisciplinirana množica. Pri čuvajnici št. 616 je priletela krogla pred hišna vrata in zadela v hiši se nahajajočo čuvajevo soprogo Marijo Orel v levo nogo in ji zadala dve rani. Ali so mislili fantiči, da so že na »fronti?« Iz vlaka so kar štrlele puške, tako, da so bili tudi prožni delavci v nevarnosti. Na progi mojstra Šerbeca so metili in streljali (nehote?), a k sreči niso nikogar zadeli. Vso vojno smo bili v nevarnosti, pa še sedaj ni miru, črpeli smo zlasti mi ob progi in bil bi čas, da bi imeli zopet mir! Prej so kradli in streljali, zdaj pa še streljajo, a ne enega ne drugega ne potrebujemo.

— **Razni nazori!** Predvčerajšnjem sedim v gostilni v manjši družbi, pri kateri je prišlo v razgovor osemurno delo in socialno demokratično stališče. Delavci južne železnice, ki so zahtevali, da se uvede 15. jan. osemurni delavnik, pravi gospod, so boljše, dasi je naredba o osemurnem delavniku zakonita. Boljševizem se mora iztehtati pod vsakim pogojem. Ko sem gospodu povedal zahteve delavskega stanu, mi je dejal, da to vse skupaj je vladno delo. Ne vem, ali so gospodje tako naivni, da smatrajo delavstvo za tako nezmožno, da ne loči zla od hudega ali kaj? Gospodje, zgodovina prehitava vas! Zgodovina je razbistrila um najzadnjega delavca! Zagotavljam vas, da nastopi proti delavstvu ne bodo rodili uspeha. Tudi slovenski delavec je postal zaveden, in zahteva svoje pravice vsaj z isto pravico v novi državi kakršne so delavstvu drugod priznane. K.

— **Državna posredovalnica za delo.** V preteklem tednu (od 13. do 19. t. m.) je iskalo delo 217 moških in 112 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 16 moških in 47 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 10. Delo iščejo pisarniške moči (228), osobje za trgovino (104), tovarniške delavke, služkinje, kovinarji, lesni delavci itd. Delo pa posredovalnica lahko ponudi čevljarjem (50), služkinjam in kuharicam (37) ter šiviljam.

— **Odbor društva »Akademski Dom«** ima sejo v sredo ob pol 8. zvečer v prostorih Narodnega sveta, Pranciškanska ulica št. 2.

— **VII. predavanje »Ljudsko izobraževalnega društva Akademije«**, se vrši v sredo, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v realki, risalnica I. nadstropje. Predava gosp. Ivan Vavpotič, slikar, o temi: »Moderne smeri v umetnosti in Sloveca«.

— **Žigosanje bankovcev po deželi.** Opozarjamo in prosimo vsa okrajna glavarstva, da poduče z vso strogostjo podrejena jim županstva, da morajo bankovce štemplati do vštete večine vsak dan, ako pridejo take stranke. Događa se namreč vedno in vedno, da prinašajo kmetice in kmetje denar z dežele h komisijam v Ljubljano, češ da domači župan noče več štemplati, da je v dotični občini že vse opravljeno itd. Če župani svojih državljanov dolžnosti nočejo izvršiti, naj se jih prav občutno kaznuje in odstavi. Vsak bi zabavljajl čez razmere, če pa mora sami vršiti poverjeno državljansko dolžnost, ki ni prav nič težka, pač pa važna, se pa skuša odtegniti il Naj županstva določijo gotove ure za žigosanje. Predpis zahteva, da mora vsak človek dati bankovce štemplati v oni občini, v kateri stanuje.

— **Žigosanje bankovcev.** Razun že objavljenih zavodov, kateri žigosajo bankovce, se občinstvo opozarja, da je ta posel prevzela tudi »Zadružna zveza« Dunajska cesta št. 38.

— **Pri žigosanju bankovcev naj občinstvo** samo na to pazi, da dobi vsak bankovec za 10 kron ali več poleg štamplilje tudi številko

zapisnika. Zgodilo se je pri par komisijah izpočetka, da so pri manjših množinah bankovcev (brez pismene prijave) pozabile na bankovce pripisati tudi številko. — Ljudje, ki ne stanujejo v Ljubljani, morajo iti le k svojim županstvom žigosati, ne v mesto.

— **Prošnjo na tajništvo Akademskega doma.** Ker vkljub vsem noticam po naših časopisih gotovi g. visokošolci še vedno ne znajo doposlati pravilno opremljenih prošelj, javlja tajništvo Akademskega društva, še enkrat sledeče: tisti, ki hočejo biti sprejeti v Akademski Dom brezplačno, ali proti znižanemu plačilu, naj pošljejo tajništvu Akademskega društva, prošnje s sledečimi prilogi: ubožni list, maturitetno izpričevalo in če mogoče, tudi potrdilo o upisu na Zagrebško univerzo. Eventuelno tudi potrdilo o vojaškem službovanju. Oni dijaki torej, ki so prosili za brezplačen ali polovičen vsprejem v Akademski Dom, pa še niso poslali gori omenjenih prilog, naj nemudoma pošljejo dotične priloge tajništvu Akademskega društva v Ljubljani.

— **Beguncem, ki so dobivali do sedaj begunsko podporo** na plačilne pole okrajnega glavarstva: odd. skrb za vojne begunce v Ljubljani, se je begunska podpora vsem, brez izjeme na podlagi naredbe št. 267 uradnega lista s 15. januarjem 1919. ustavila. Ker bo begunski oddelek podpore po določenih naredbe št. 260 uradnega lista na novo odmeril, se morajo vsi begunci tega okoliša, ki imajo po novi naredbi pravico do podpore, če jo hočejo še dobiti, na novo zglašiti, in sicer v Ljubljani pri polfelji, oziroma pri policijskih stražnicah dotičnega mestnega okraja, kjer stanujejo, v okolici in v vrhniškem okraju pa pri županstvih. Begunski urad do konca februarja ne bo sprejemal nobenih prijav, da zamore hitreje izvršiti odmero.

— **Sprejemanje strank.** Stranke se sprejemajo pri Vojnem dopolnilnem poveljstvu Ljubljana s a m o od 8. do 11. ure dopoldne. Vojno dopolnilno poveljstvo Ljubljana.

— **Dr. Rešetar odpuščen iz službe.** Znanega učenjaka dr. Rešetarja, profesorja slovanske filologije na dunajski univerzi, je odpustila Nemška Avstrija iz službe. Sprejme ga bržkone zagrebško vseučilišče.

— **Imenovanje.** Okrajni glavar dr. Milko Lubec, ki je služboval v ministerstvu za uk in bogočastje na Dunaju je prevzet v državno službo v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani in prideljen oddelku za uk in bogočastje.

— **Dvoje volov je ušlo neznanokam v soboto popoldne ob 5. uri iz mestne klavnice.** Voli imajo vrezane rimske številke. Kdor bi kaj vedel o volih, naj to naznani vratarju na mestni klavnici. Sviri se pred nakupom volov.

— **Naredba finančnega ministrstva.** Finančni minister je v zvezi z naredbama o žigosanju in popisovanju avstroogrskih in bulgarskih bankovcev na teritoriju države SHS izdal naredbo, ki določuje, da morajo vsi delnari zavodi, trgovske trdnice, akcijske in komanditne družbe, zadrage, obrtna podjetja kakor tudi vsi privatniki prijaviti vse svoje zahteve v inozemstvu v kronski in levski valuti po stanju dne 31. januarja 1918. Te prijave je treba predložiti do 5. februarja t. l. nadzorništvo finančnega ministrstva v Belgradu, oziroma poverjeništvom za finance v Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu in na Cetinjah.

— **Zvišanje adjuta za praktike in avskultante.** Narodna vlada je sklenila, predlagati skupni vladi v Beogradu, da se zviša pričeni s 1. januarjem 1919. praktikantom skupine A (%52 službene pragmatike z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15) adjutom na letnih 2100 K in 2400 K, praktikantom skupine B na letnih 1680 K in 1800 K, ostalim praktikantom na letnih 1200 K in 1500 K. Pravnim praktikantom i navskultantom se po predlogu Narodne vlade zviša adjutum na letnih 2100 K in 2400 K.

— **Preinogovnika v Velenju in Zabukovci samostojni podjetji.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je v svoji seji dne 9. t. m. sklenila, da se proglasita preinogovnika v Velenju in Zabukovci, katara sta bila dosedaj podrejena »Rudarskemu in plavžarskemu oskrbništvu v Celju«, kot upravno samostojna podjetja. Naslovi teh podjetij se glase: Rudarsko oskrbništvu SHS v Velenju, Rudarsko oskrbništvu SHS v Zabukovci, Plavžarsko oskrbništvu SHS v Celju.

— **Redni železniški promet v Banatu.** V Banatu je zopet odprt redni železniški promet.

Iz stranke.

Seja izvrševalnega odbora J. S. D. S. se vrši danes ob 8. uri zvečer v uredništvu »Napreja«, Pridite vsi.

Zadnje vesti.

Pogoji premirja na Koroškem.

Ljubljana, 20. jan. (Lj. k. u.) Boji na Koroškem končani. Narodna vlada je v svoji včerajšnji seji sklenila, da ne sprejme zahtev, ki so jih stavili Nemci v svojem

ultimatumu z dne 18. t. m. Z ozirom na pogoje za premirje je bilo pričakovati, da bodo Nemci premirje odpovedali s 24 urnim rokom. To so tudi hoteli storiti, vendar sta pa ameriška častnika, polkovnik Miles in poročnik King, ki sta bila pri posvetovanjih navzoča, nastopila proti obnovitvi sovražnosti, češ da so nepotrebne. Mirovna konferenca, da se ne bo ozirala na trenutni vojaški položaj na Koroškem, ampak na narodnostne razmere. Predlagala sta, da se jima dá pod pogojem, ako šef ameriške misije za predpripravo gradiva za mirovno konferenco na Dunaju, Coolidge, temu pritrdi, pooblastilo, da določita sama demarkacijsko črto za upravo na Koroškem. Peljala se bosta po Koroškem z avtomobilom v spremstvu enega zastopnika Slovencev in enega zastopnika Nemcev, preštudirala razmere na licu mesta in določila vsakemu narodu mejo upravnega ozemlja. Obe stranki morata izjaviti pismeno vnaprej, da to mejo sprejemata. Izrecno se pripominja, da ta meja nikakor ne prejudicira odločitve mirovne konference, da pa na vsak način mora veljati do sklepa miru in nima nobena stranka pravice, odpovedati premirje. Obe stranki sta temu predlogu ameriških častnikov pritrdili in o zadevi je že informiran tudi Coolidge. V zvezi s tem so vojaški zastopniki obeh strank sklenili pogodbo, da se izmenjajo vojni ujetniki takoj ko se vzpostavi redni promet, istotako vjeti ranjenci, kadar bodo sposobni za prevoz. Iz zaporov izpuste obe stranki vse osebe, ki so bile osumljene vohunstva ali veleizdaje.

Ameriška mislija na Štajerskem.

Maribor, 20. jan. (Lj. k. u.) Načelnik ameriške misije, polkovnik Sherman Miles, ki se je udeležil pogajanj, ki so bila pred kratkim v Gradcu med koroško deželno vlado in narodno vlado SHS v Ljubljani, je davi na prošnjo štajerskega glavarja dr. von Kaana posetil Murško polje, Špilje, Št. Ilj in Maribor, da bi dobil vpogled v etnografske razmere teh krajev. General Maister je še pravočasno zvedel o prisotnosti ameriške misije na slovenskih tleh in se ji je peljal naproti, da bi jo vodil po naših omejenih krajih. Sestal se je z njo med Špiljem in Stražami, kjer je pozdravil zastopnike velikega ameriškega naroda na jugoslovanskem ozemlju v trenutku, ko so stopili na naša tla. V Cmureku in Radgoni se je polkovnik Miles pri občinskem zastopu informiral o etnografskih razmerah in o dosedanji upravi pod jugoslovansko vlado. General Maister mu je dajal vsa potrebna pojasnila. Tolmačil je dr. Rapoc iz Maribora. Popoldne se je polkovnik Miles pripeljal v Maribor in konferiral s štajerskim obmejnim poveljstvom in zastopniki obeh narodnosti, generalom Maistrom, z gentom mestnega zastopa dr. Pfeiferjem, dr. Hohnjecem, dr. Rozino in prof. Voglarjem. Po tem posvetovanju, ki je bilo docela privatno informativno in ki je seveda brez vsakega vpliva na našo severno štajersko mejo, se je vrnil polkovnik Miles ob petih popoldne v Gradec. Od tam se odpelje v sredo na Koroško, da določi demarkacijsko črto v ondotnih prepornih krajih v smislu predloga, sprejetega pri pogajanjih v Gradcu dne 19. t. m.

Državno vječe države SHS.

Belgrad, 20. jan. (Lj. k. u.) Kakor poroča Jugoslovanski dopisni urad, je bilo na zadnji seji ministrskega sveta definitivno sklenjeno, da pride v državno vječe iz osvobojenih jugoslovanskih pokrajin 188 delegatov. Hrvatska in Slavonija pošljeta z Medjimurjem in Reko vred 62, Slovenija 32, Istra 4, Dalmacija 12, Črnagora 12, Bačka, Banat in Baranja 24, Bosna in Hercegovina 42 delegatov. Dosedanje število članov državnega vječa iz osvobojenih pokrajin je znašalo 182, dočim je srbska skupščina izbrala iz svoje srede v državno vječe 34 članov ter 24 članov iz Macedonije. Ker je povišano število članov iz osvobojenih pokrajin za 6, se bo razmeroma zvišalo tudi število članov srbske skupščine in ono, zastopnikov Macedonije.

Boji med Nemci in Poljaki.

Poznanj, 20. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada poročajo poljski listi, da so pogajanja med Nemci in Poljaki prekinjena in da so se zopet začeli boji.

Nemška narodna skupščina.

Berlin, 20. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Narodna skupščina bo imela 433 poslancev. Od teh je določenih 12 za Alzacijo-Lotaringijo, 14 pa za Poznanjsko. Do sedaj je znan nastopni izid: Scheidemannovi

socialisti so največja stranka narodne skupščine; večine pa nimajo. Taktično večino imajo meščanske stranke. Vendar je komaj pričakovati ožje združenje meščanskih strank. Demokratska stranka je med meščanskimi najmočnejša. Ima približno 70 poslancev.

Izjemno stanje v Varšavi.

Varšava, 20. jan. (Lj. k. u.) Brezžična brzojavka Čehoslovaškega tisk. urada: Z ozirom na nemire in na večkratne atentate so proglasili izjemno stanje za dobo treh mesecev. Obenem so proglasili preki sod.

Varšava, 20. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad: Paderevski odide jutri v Pariz.

Novo italijansko ministrstvo.

Lyon, 20. jan. (Lj. k. u.) Brezžična brzojavka Čehoslovaškega tisk. urada: V seji italijanskih ministrov dne 15. januarja je izjavil Nitti, da ostane z drugimi ministri pri svoji demisiji. Kralj je sprejel demisijo Nittija, Zupolija in Villeja in je imenoval Factuja justičnim ministrom, Springherja zakladnim ministrom, generala Parubicuja vojnim ministrom, Riccija poljedelskim ministrom in Di Navasa prometnim ministrom. Novo ustanovljeno je mesto ministrskega podpredsednika za primer odsotnosti Orlanda. Sklenili so, ustanoviti ministrstvo za obnovo opustošenih ozemelj. Njegovo upravo so poverili Fragolettiju. Ministrski svet je imenoval Salandro in Barzilajja delegatoma za mirovno konferenco.

Protisocialistično gibanje v Varšavi.

Varšava, 20. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Poslednjo noč se je izvršilo več hišnih preiskav. Aretirali so nad 40 boljševikov, med temi dva Nemca. Preiskali so tudi prostore delavske zveze. Zadnja številka socialno demokratičnega lista je bila konfiscirana. List ne sme več izhajati.

Strah pred boljševizmom.

Rotterdam, 20. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada poroča »Morning Post« iz New Yorka, da je odsek ameriškega senata sprejel z vsemi proti enemu glasom Wilsonovo poslanico, ki zahteva takojšnjo pomoč z živili za osrednje države kot edino sredstvo proti boljševizmu.

Razpis častnih nagrad.

»Slovenska Matica« v Ljubljani opozarja gospode pisatelje in znanstvenike, da je razpisala meseca julija 1918 pet častnih nagrad in sicer: 300 K za pripovedni spis, ki mora biti po vsebini in obliki dovršeno in vse-skozi umešniško delo. Ob tega najmanj 10 tiskanih pol. 300 K za izvirno, vsem zahtevam dramatske umetnosti ustrezajočo dramo, ki izpolne v gledališču en večer. 300 K za najboljšo izvirno znanstveno delo, ki pogosti in razširi spoznanje našega naroda, bodisi njegove zgodovine, jezika, narodopisja, literature, umetnosti, geologije, flore, faune i. t. d. Delo naj obsega najmanj 10 tiskanih pol in bodi zamišljeno kot samostojna knjiga. 1500 K za manjše izvirno delo znanstvene vsebine iz katere koli stroke človeškega znanja, obsegajoče najmanj 5 tiskanih pol. Prednost imajo spisi, ki se pečajo s kulturno važnimi, sp. ošno zanimivimi znanstvenimi preoblemi. 1500 K za poljudno znanstven spis iz katere koli stroke človeškega znanja. Spis naj obsega najmanj 10 tiskanih pol ter naj pregledno in v razumljivi obliki obdela širše, vsebinsko zaokroženo, znanstveno polje, ki sodi v okvir splošne izobrazbe moderne človeka. Delo izide kot samostojna knjiga in naj je po možnosti opremljena z ilustracijami.

Če »Matica« ne prejme pripovednega spisa ali dramo, ki bi ustrezala pogojem, dobi pa popolnoma zadovoljujoč krajši pripovedni spis, prvovrstno enodejanko ali dvodejanko, nagradila tako delo s sorazmerno manjšo nagrado. Celo nagrado pa prizna avtorju, ki pošlje popolnoma ustrezajoče gradivo za en gledališki večer, na primer tri enodejanke ali eno dvodejanko in eno enodejanko. »Matica« ute-gne prejeti tudi rokopise, ki bi kot konkuren-čna dela ne prišli v poštev, ki bi bili pa sicer sprejemljivi in vredni objave. Take spise bo »Matica« sprejela in nagradila z običajnimi honorarji. Pisatelji prejmejo za častno nagrajane spise tudi običjne honorarje. Svoje spise naj opremijo z gesli ali psevdonimi. Te prevdoni-me oziroma gesla naj napišejo na zaprte ku-verte. V zaprtih kuvertah naj bodo njihova prava imena. Rok za vlaganje rokopisov po-teče s koncem leta 1920.

Aprovizacija.

Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovi-zacija v sredo, dne 22. t. m. in v četrtek, dne 23. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: v sredo, dne 22. t. m. popoldne od 1. do pol 2. štev. 1 do 200, od pol 2. do 2. štev. 201 do 400, od 2. do pol 3. štev. 401 do 600, od pol 3. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do 4. štev. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. štev. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. štev. 1401 do 1600. — V četrtek, dne 23. t. m. dopoldne od pol 8. do 8. štev. 1601 do 1800, od 8. do pol 9. štev. 1801 do 2000, od pol 9. do 9. štev. 2001 do 2200, od 9. do pol 10. štev. 2201 do 2400, od pol 10. do 10. štev. 2401 do konca.

Kislo zelje za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v sredo, dne 22. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 250, od 9. do 10. štev. 251 do 500, od 10. do 11. štev. 501 do 750, popoldne od 2. do 3. štev. 751 do 1000, od 3. do 4. štev. 1001 do 1250, od 4. do 5. štev. 1251 do konca. Vsaka stranka dobí 2 kg zelja na osebo, kilogram stane 1 K 20 vin.

Kislo zelje za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v četrtek, dne 23. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 300, od 9. do 10. štev. 301 do 600, od 10. do 11. štev. 601 do 900, popoldne od 2. do 3. štev. 901 do 1200, od 3. do 4. štev. 1201 do 1500, od 4. do 5. štev. 1501 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo, kilogram stane 1 K 20 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Dražbeni oklic.

Lesene barake se bodo potom javne dražbe prodale in sicer:

Dne 24. t. m. v Ljubljani: a) na zemlj. Simona Praprotnik Jenkova ulica št. 7. ležeče (3 barake).

b) ležeče ob Martinovi cesti št. 3 in 5 (3 velike barake).

Dne 25. t. m. Na Rožniku in v Rožni dolini: (3 barake).

Dne 27. t. m. Na Vrhnikih: (2 baraki).

Dne 28. t. m. V Litiji-Hotič: (več lesenih barak).

Dne 29. t. m. Na Žabnici pri Škofji Loki tik želez. postaje: (1 baraka).

Dne 30. t. m. Na Primskovem pri Kranju: (1 baraka).

Kupnino je položiti takoj v gotovini.

Komisija se snide vsaki dan ob 9. uri dopoldne na licu mesta.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Za vodstvo stvarne demobilizacije:

Jelenc stotnik.

Naznanja se, da bo staroznana

gostilna pri Sulčiču

v Vel. Štirju št. 44 pri Zidanem mostu

dne 25. prosinca t. l.

zopet otvorjena !!

Za dobro pijačo in mrzla jedila se bode vedno skrbelo

Za obilen obisk se priporoča Jak. in Franja Leder.

= Večji denarni zavod v Ljubljani = razpisuje mesto

uradnika - blagajnika

s takojšnjim oziroma poznejšim nastopom. Plača po dogovoru. Prednost imajo tisti, ki so te stroke večji in zamorejo položiti kavejco do 10.000 K. Opremljene prošnje je nasloviti na pošt. pred. št. 2 do 1. feb. t. l.

= Upravitelja =

išče društvo »AKADEMSKI DOM« za upravljanje Akademskega Doma v Zagrebu. Prošnjam je priložiti običajne listine, ki dokazujejo zmožnost za tak posel. Ekonomsko izvežbani prosilci imajo prednost. Stanovanje prosto event. tudi hrana; plača po dogovoru. Druga pojasnila pri osebni zglasitvi. Ponudbe takoj! Najkasneje do 27. t. m. Tajništvo Akademskega doma, Ljubljana, Francišanska ul. 2.

Uredništvo in upravništvo »Napreja« imata telefonsko zvezo štev. 312.

Razpis.

Popolniti je 12 službenih mest za provizorne strežnike moškega spola v deželni blaznici na Studencu. S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja (brez družine), hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po dveletnem zadovoljivem poskusnem službovanju in po prestatnem strežniškem izpitu se bo kompetentnemu oblastvu predlagalo, da se strežniki stalno namestijo s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od 6. leta naprej imajo definitivni strežniki pravico do 8 v pokojnino vstevših triletnic po 150 K, tako, da bi znašala polna pokojnina po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 K; naruralni užitki ostanejo kakor v prvih letih nespremenjeni. Za časa provizornega službovanja v prvih dveh letih velja za obojestransko odpoved 14 dnevni rok. V smislu službenih določil za provizorne strežnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo, telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo ter spričevalo o npravnosti kakor tudi izkaz o dosedanjem službovanju, je vlagati osebno pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 25. februarja 1919. Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila.

Lire avstrijske (okupacijske) kot tudi prave italijanske lire

se kupujejo s posredovanjem

Zavarovalne pisarne Mestni trg 25.

Uradne ure od 3. do 5. popoldne.

Leji

rumunski (nemški okupacijski). Posreduje pri nakupu

Zavarovalna pisarna, Mestni trg 25.

od 3. do 5. popoldne.

- Za inženerije -

Stavbeni in strojni inženerji z dovršenimi akademskimi študijami, kateri žele vstopiti k južni železnici, naj se zglase pri Ing. I. Šega, strojnemu referentu juž. želez., glav. kolodvor.

Ing. I. Šega s. r. glavni kolodvor.

Čevlji tovarne **Peter Kozina & Ko.**

iz najfinejšega ševro- boks- in lak-usnja z usnatimi podplati se dobe po dnevni cenah.

= Trpežni zimski =

iz fine teletine z gumijastimi podplati po K 85— za moške, K 73— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.